



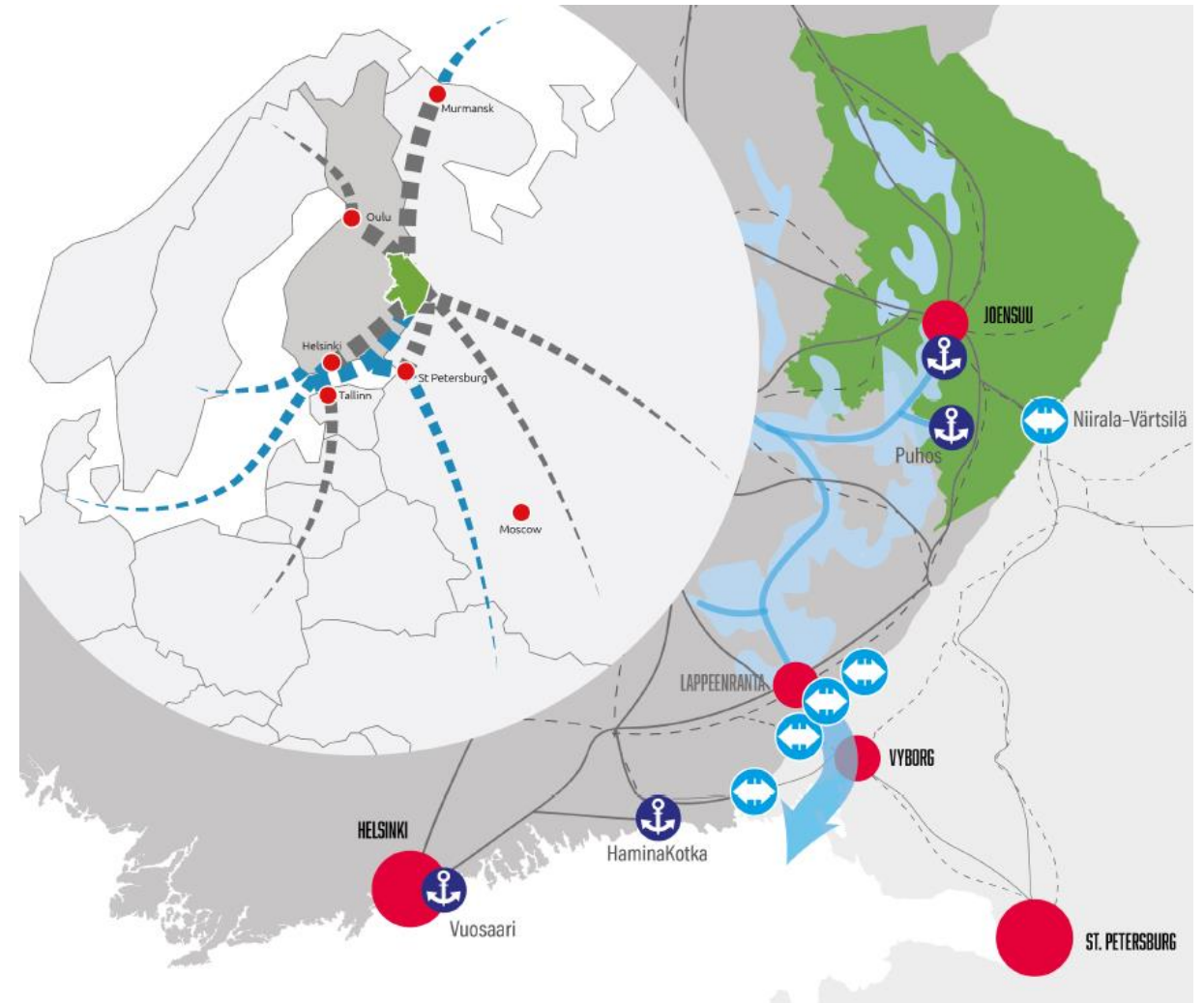
# Logistinen toimintaympäristö muuttui kilpailuedusta haastavaksi, miten vaikuttaa kuljetusjärjestelmien toimintamalleihin? Case Keski-Karjala

**Jarkko Rantala, AFRY Finland Oy**

Väylät & Liikenne, Hämeenlinna, 23.3.2023

# Pitkäjänteinen kuljetuskäytävien ja logistiikan toimintamallien kehittäminen sekä kaupallisten yhteyksien avaaminen 2007-2022

- Niiralan logistiikka-alueen ja Suomen toiseksi vilkkaimman Venäjän vastaisen rajanylityspaikan mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Uusien markkinoiden avaaminen Pohjois-Karjalan yritysverkostoille: Sortavala, Petroskoi, Pietari, Tserepovets, Vologda, ...
- Kuljetuskäytävien kehittäminen Venäjän suuntaan fokuksessa, logistiikka edellä eteneminen
- Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittäminen ja vesikuljetusten uusi nousu viennin ja tuonnin kilpailukykyisenä kuljetusmuotona
  - Saimaan kanavainvestoinnit alkamassa, joka olisi mahdollistanut suuremmat, modernit ja uusia käyttövoimia hyödyntävät alukset
- Niiralaan saatu uutta toimintaa ja alueen kapasiteetti täysin käytössä: lannoitevalmistusta, rautatieoperointia, sisälogistiikkaa, varastointia ja puutuotteiden käsittelyä



24.2.2022 → Isoja muutoksia, nousuja ja romahduksia on ollut aiemminkin, mutta mitä nyt tehdään?

# Logistisesta sijainnista suhteessa Venäjään logistiseen sijaintiin suhteessa vientisatamiin ja kotimaan markkina-alueille

- Olennainen kysymys on varmistaa, ettei jäädä logistisesti ”pussinperälle”, kun tekijät minkä vuoksi alue on ollut logistisesti kiinnostava poistuvat ja pitää tehdä uudelleen asemointi logistiikan osalta.
- Yksi Suomen tavaraliikenteen **kuormitetuimmista radoista** (Vartius-Oulu-Kokkola), jonka kehitystarpeet on ollut perusteltavissa suurilla kuljetusvolyymeilla tai Suomen toiseksi vilkkain **Venäjän vastaisen rajan ylityspaikka** Niirala logistiikka-alueineen tai Mustolan satama ja **Saimaan kanavan** tilanne → Jatkossa keskityttävä alueille tärkeiden logistiikkarakenteiden sekä kuljetussuuntien edistämiseen ja kehittämiseen.
- **Toimivat liikenneyhteydet** osana saavutettavuutta ovat elinkeinoelämän ja palveluiden kehittymisen elinehto
- Saavutettavuuden tarkastelussa **ennakointi ja tulevaisuuden potentiaalien arviointi** ovat tärkeitä näkökulmia – suunnitelmallisuus ja kokonaisuuksien hallinta.
- Myyntityön fokus Venäjältä kokonaan muille markkinoille, sopeutuminen muutokseen on ollut nopeaa.



# Kolmen logistiikka- ja yritysalueen profilointi ja kehittäminen uudessa tilanteessa

- **Logistiikka** yritysten sijoittumiseen vaikuttavana tekijänä, kilpailukyvyn varmistaminen tehokkaan ja kestäväen logistiikan osalta.
- **Uusiutuva energia** mahdollistajana, mm. aurinkoenergia, biokaasu, vetytuotanto, ...
- **Puhos, Kitee:** Elintarvikeklusterin, kemianteollisuuden, biotuoteteollisuuden, rakennustuotteiden ja logistiikan muodostama monipuolinen teollinen kokonaisuus, joka hyödyntää tuotantoprosesseissaan uusiutuvaa energiaa.
- **Niirala, Tohmajärvi:** Lannoitteiden, puutuotteiden sekä erilaisten massatavaravirtojen tuotantoon ja käsittelyyn erikoistunut alue, jossa on monipuoliset logistiikka- ja huolintapalvelut sekä sisälogistiikan ratkaisuihin että tie- ja rautatiekuljetuksiin.
- **Tikkala, Tohmajärvi:** Suksivoiteiden valmistuksen ja talviurheilun tuotteiden myynnin ympärille kasvava pk-teollisuuden ja tuotevarastojen alue Joensuun läheisyydessä, joka on tiekuljetuksin hyvin saavutettavissa. Hyvinvointi ja urheilu kantavina teemoina kehittämisessä.
- Lisäksi kytkennät alueen elintarvike- ja teknologiateollisuuden verkostoihin sekä Joensuun seudun yritysverkostoihin.
- **Oppilaitosyhteistyön** merkitys **työvoiman saatavuuden** turvaamisessa.



# Kuljetusjärjestelmien tulevaisuus

## Tiekuljetukset

- Venäjän liikenne päättyi 10.10.2022.
- Keski-Karjalan näkökulmasta kappaletavaraliikenteen järjestelmä toimii normaalisti ja palvelujen saatavuus alueella on hyvä. Samoin teollisuuden kuljetukset.
- Puukuljetusten kasvu kotimaan hankinnan kasvaessa.

## Rautatiekuljetukset

- VR lopetti Venäjän liikenteen vuoden 2022 loppuun. Vainikkalasta ja Niiralasta operoidaan tiettyjä raaka-ainevirtoja toistaiseksi.
- GOST-vaunujen käyttö elokuusta 2022 alkaen.
- Niiralassa rautatieoperaattori ratapihan ja logistiikka-alueen väliseen liikenteeseen, siirtokuormauksella mahdollista kytkeytyä tiekuljetusvirtoihin.
- Puukuljetukset alueella kasvussa ja puuterminaalien volyymit kasvaneet. Multimodaalisen biotuotehubin rakentaminen Puhokseen.
- Palataanko tulevaisuudessa rajaterminaalien aikaan Venäjän liikenteessä?

## Vesikuljetukset

- Saimaan kanava ei käytettävissä → Keskittyminen puukuljetuksiin, mm. uitto kasvoi 15 % vuonna 2022 ja kehitys jatkuu positiivisena. Aluskapasiteetti myös täydessä käytössä.
- Satamainfran kehittäminen tukemaan puukuljetusten kasvua.
- Millä edellytyksillä ja millaisilla yhteistyömalleilla muut teolliset tuotevirrat olisi operoitavista laivakuljetuksilla?



# Tulevaisuuden kehitysnäkymät

- Keskitytään teollisten **ekosysteemien** kehittämiseen. Useita teollisuudenaloja mielenkiintoisessa kehitysvaiheessa → Kehitetään kansainvälisesti kiinnostavia kokonaisuuksia ja vahvistetaan alueen vahvuuksia.
- Aiemmin fokus oli enemmän saada tyhjiällä olevat tilat täyteen hyödyntäen erilaisia vetovoimatekijöitä, nyt haetaan toimijoita vahvistamaan ekosysteemejä.
- **Uusiutuva energia** tukee kehitystä.
- Kasvava tarve varastoinnille ja siihen liittyviin lisäarvopalveluihin, toimitusketjujen riskien hallinta.
- **Logistiikka** tukee yritysten sijoittumista alueelle ja kehitetään logistisia fasiliteetteja ja palveluja uuteen tilanteeseen.
- Logistiikka edelleen keskeinen yritysten sijoittumiseen vaikuttava tekijä → liikenneinfrastruktuurin kehittämistarpeiden tunnistaminen ja edistäminen.





# Making Future